

De werkgever heeft maximaal rekening gehouden met de belangen van de ambtenaar door hem intensieve begeleiding te bieden bij het overwinnen van zijn verslaving en een re-integratiebedrijf in te schakelen dat actief werk voor hem zoekt. Ook is bij de keuze van de ontslagdatum rekening gehouden met de verslechtering van de bovenwettelijke werkloosheidsuitkering per 1 januari 2012. Er is een onderzoek toegezegd naar de mogelijkheden om het inkomen van de ambtenaar aan te vullen wanneer deze een lager betaalde functie aanvaardt).

Advies

Adviesaanvraag nr. ABB/2011/09096

Verzoeker: XXXX

1. Feiten en procesverloop

XXXX (hierna: de ambtenaar) is geboren op 14 december 1957 en is sinds 1 februari 1982 aangesteld als ambtenaar in vaste dienst bij XXXX. Bij XXXX van dit ministerie vervulde hij een vertrouwensfunctie als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder a, van de Wet veiligheidsonderzoeken. Voor deze functie is hem laatstelijk in 2003 een verklaring van geen bezwaar afgegeven.

Vanaf 26 april 2010 is de ambtenaar op medische gronden die verband houden met een verslaving ongeschikt zijn functie te vervullen.

Bij besluit van 2 augustus 2010 is de ambtenaar op grond van artikel 77, eerste lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement de toegang tot alle gebouwen en onderdelen van XXXX ontzegd.

Omstreeks 25 augustus 2010 is de ambtenaar aangemeld voor een hernieuwd veiligheidsonderzoek.

Op 20 september 2010 heeft de ambtenaar ten behoeve van het zojuist bedoelde onderzoek een Staat van Inlichtingen ingevuld en afgegeven. Op dezelfde datum heeft hij een overeenkomst ondertekend waarin hij met XXXX het volgende is overeengekomen:

- de ambtenaar wordt gedurende zes maanden in de gelegenheid gesteld van zijn verslavingsprobleem af te komen;
- de ambtenaar pakt zijn verslavingsproblematiek, conform het advies van de bedrijfsmaatschappelijk werker, in zijn eigen omgeving aan;
- de ambtenaar realiseert dit door het volgen van een ambulante behandeling bij XXXX, het gebruik van medicatie die de ontwenningverschijnselen vermindert en het volgen van supportgroepen en psychotherapie bij XXXX;
- gedurende de genoemde periode van zes maanden mag de ambtenaar ook in zijn vrije tijd geen alcohol gebruiken;
- ten minste maandelijks meldt de ambtenaar zich bij het bedrijfsmaatschappelijk werk van XXXX voor een voortgangsgesprek.

Blijkens een memo van 22 oktober 2010 zijn de zojuist genoemde voorwaarden aan de ambtenaar gesteld met het oog op een eventuele re-integratie in een functie buiten XXXX.

Bij brief van 20 december 2010 heeft de Gradusgroep te Rotterdam een offerte uitgebracht voor een tweede spoor re-integratietraject in de maanden januari tot en met september 2011. In deze offerte wordt opgemerkt dat een dergelijk traject in een situatie van complexe psychologische problematiek alleen kan slagen wanneer daarin wordt voorzien in intensieve persoonlijke training in samenwerking met Balans & Impuls. Op 4 januari 2011 is deze offerte namens verzoeker ondertekend.

Op 10 januari 2011 heeft de ambtenaar een aanvang gemaakt met zijn re-integratietraject. In het kader van dit traject heeft hij vanaf 21 februari 2011 een werkervaringsplaats vervuld. Deze werkervaringsplaats bood het perspectief te worden omgezet in een reguliere arbeidsplaats, maar vanwege persoonlijke omstandigheden is de ambtenaar er niet in geslaagd dit perspectief te verwezenlijken.

Bij besluit van 29 april 2011, kenmerk 9814, heeft verzoeker de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar ingetrokken. Blijkens een interne notitie van 25 oktober 2011 is dit besluit gebaseerd op een verslavingsproblematiek van de ambtenaar, die afbreuk doet aan zijn onafhankelijkheid in de zin die de Leidraad persoonlijke gedragingen en omstandigheden (p. 7) hecht aan dit begrip.

Bij besluit van 24 juni 2011 heeft verzoeker de ambtenaar ontheven uit zijn vertrouwensfunctie vanwege de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar. Daarbij heeft verzoeker geconstateerd dat deze intrekking inmiddels in rechte is komen vast te staan, omdat de ambtenaar daartegen geen bezwaar heeft gemaakt. Verder heeft verzoeker opgemerkt dat de ambtenaar nog ziek is en dat met hem afspraken zijn gemaakt omtrent re-integratie en begeleiding naar ander werk.

Op 11 juli 2011 heeft de ambtenaar in het kader van zijn re-integratie een aanvang gemaakt met het verrichten van werkzaamheden op een werkervaringsplaats bij een jachthaven te Leidschendam. Deze werkzaamheden verlopen tot op heden succesvol, maar er bestaat geen uitzicht dat deze werkzaamheden kunnen worden voortgezet in de vorm van een reguliere arbeidsplaats.

Op 12 augustus 2011 heeft de ambtenaar met een medewerker van XXXX een gesprek gevoerd over de voortgang van zijn re-integratie. In dit gesprek heeft de ambtenaar opgemerkt dat hij bij zijn re-integratie weinig steun ondervindt van de Gradusgroep. Met hem is afgesproken dat hij in eerste instantie zelf contact opneemt met Gradus om dit bedrijf te activeren en dat XXXX daartoe overgaat wanneer de inspanningen van de ambtenaar niet leiden tot het daarmee beoogde resultaat.

Op 29 augustus 2011 hebben enkele medewerkers van XXXX over de re-integratie van de ambtenaar een gesprek gevoerd met een medewerker van Balans & Impuls. De laatstgenoemde heeft de ambtenaar in dit gesprek medisch geschikt geacht voor een reguliere functie. Daarbij dacht deze medewerker in eerste instantie aan de ondersteunende dienstverlenende functie van conciërge en op langere termijn aan functies als trainer of onderwijzer. Verder heeft deze medewerker in dit gesprek aangegeven dat Balans & Impuls de frequentie van de gesprekken met de ambtenaar in eerste instantie terugbrengt tot eenmaal per maand en daarna tot eenmaal per twee maanden en fungeert als achtervang wanneer de ambtenaar volledig is gere-integreerd in het arbeidsproces. Ten slotte heeft deze medewerker XXXX in dit gesprek geadviseerd met de ambtenaar regelmatig contact te onderhouden totdat deze volledig is gere-integreerd in het arbeidsproces.

In een interne notitie van 30 augustus 2011 heeft een medewerker van XXXX opgemerkt dat de ambtenaar juridisch gezien niet hersteld is voor zijn functie, omdat hij gelet op zijn beperkingen binnen afzienbare tijd weer ziek dreigt te worden wanneer hij de uitoefening van zijn functie hervat. In verband hiermee heeft deze medewerker aangegeven contact op te nemen met het UWV om de procedure door te spreken van een mogelijke aanvraag van een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA). Deze medewerker acht de mogelijkheid reëel dat de ambtenaar bij een theoretische schatting door het UWV "uitkomt op een percentage WIA" vanwege het verschil tussen het salaris dat de ambtenaar nu verdient en het salaris dat hij in de toekomst kan verdienen.

Op 17 oktober 2011 heeft verzoeker een opdrachtbevestiging ondertekend van de Gradusgroep te Rotterdam, waarbij het re-integratietraject van de ambtenaar wordt verlengd tot en met maart 2012. Blijkens deze opdrachtbevestiging bestaat het verlengde re-integratietraject uit jobhunting in de maanden oktober 2011 tot en met januari 2012 en nazorg in de maanden februari en maart 2012.

Bij brief van 3 november 2011 heeft verzoeker, voor deze het waarnemend Hoofd van XXXX, de commissie ingevolge artikel 97b van het ARAR verzocht om advies over het voornemen om de ambtenaar met ingang van 15 december 2011 ontslag te verlenen.

De adviesaanvraag van 3 november 2011 is behandeld ter zitting van de commissie op 22 november 2011. De commissie bestond uit de heer prof. mr. J. de Ruiter (voorzitter), de heer prof. mr. E.A. Alkema (lid) en de heer mr. B.L.J. Ahlers (lid) en werd bijgestaan door de heer mr. C.F. Sparrius.

Namens verzoeker zijn ter zitting verschenen XXXX, XXXX en XXXX. De ambtenaar is in persoon verschenen. Een verslag van de zitting is als bijlage gevoegd bij dit advies en maakt hiervan deel uit.

2. Standpunt bevoegd gezag

In de adviesaanvraag stelt verzoeker zich op het standpunt dat de ambtenaar niet meer werkzaam kan blijven bij XXXX. Dit is het geval, omdat alle functies bij deze dienst zijn aangewezen als vertrouwensfuncties en de ambtenaar niet meer beschikt over de daarvoor benodigde verklaring van geen bezwaar. Deze verklaring is ingetrokken bij een besluit van 29 april 2011, dat in rechte is komen vast te staan doordat de ambtenaar daartegen geen bezwaar heeft gemaakt. Dit besluit houdt verband met de verslavingsproblematiek van de ambtenaar. Deze problematiek doet afbreuk aan de onafhankelijkheid waarmee de ambtenaar zijn functie kan uitoefenen. Dit is één van de criteria op basis waarvan wordt beoordeeld of de persoonlijke gedragingen en omstandigheden van iemand die een vertrouwensfunctie vervult, hem bij het vervullen van die functie kwetsbaar maken waardoor risico's ontstaan voor de nationale veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat. Deze criteria zijn opgenomen in de Leidraad persoonlijke gedragingen en omstandigheden, die als bijlage is gevoegd bij de adviesaanvraag.

Vanwege de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar is de ambtenaar met ingang van 24 juni 2011 op grond van artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken ontheven uit zijn functie. Eerder was hem met ingang van 2 augustus 2010 bij wijze van ordemaatregel al de toegang tot de gebouwen van XXXX ontzegd. Het voornemen bestaat, hem met ingang van 15 december 2011 ontslag te verlenen op grond van artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet. De ambtenaar wordt ondersteund bij het vinden van een andere betrekking. De (intensieve) begeleiding die de ambtenaar daarbij heeft genoten, blijkt uit het dossier van de adviesaanvraag.

Tijdens de hoorzitting van de commissie is van de zijde van verzoeker benadrukt dat deze zich ten opzichte van de ambtenaar heeft willen opstellen als een goed werkgever. Zo is de ambtenaar regelmatig besproken in het Sociaal Medisch Team, is hem een re-integratietraject aangeboden waarvan de duur onlangs met een half jaar is verlengd en is bij de keuze van de ontslagdatum rekening gehouden met zijn persoonlijke belangen. Deze datum is bewust gesteld op 15 december 2011, omdat in 2012 een nieuw Besluit bovenwettelijke uitkeringen bij werkloosheid van kracht wordt, dat voor de ambtenaar veel ongunstiger is. Verder is van de zijde van verzoeker tijdens de hoorzitting van de commissie een onderzoek toegezegd naar de mogelijkheden om het inkomen aan te vullen dat de ambtenaar geniet bij aanvaarding van een lager betaalde functie.

3. Zienswijze ambtenaar

Op 10 maart 2011 heeft de ambtenaar ten overstaan van een medewerker van XXXX de verwachting uitgesproken dat hij in september 2011 weer aan het werk kan gaan. Daarbij heeft hij belangstelling getoond voor een functie bij een overheidsinstantie en heeft hij gevraagd of de dienst nog een rol kan spelen bij de verwerving van een dergelijke functie.

Op 12 augustus 2011 heeft de ambtenaar ten overstaan van een medewerker van XXXX opgemerkt dat hij naast het vrijwilligerswerk dat hij gedurende vier dagen per week verricht op zijn werkervaringsplaats langzaam bezig is zich te oriënteren op vast werk. Daarbij ondervindt hij weinig steun van Gradus. Wel ervaart hij het contact met Gradus als een stok achter de deur.

Tijdens de hoorzitting van de commissie heeft de ambtenaar uiteengezet dat hij na het behalen van een VWO-diploma en het volbrengen van de militaire dienstplicht achtereenvolgens werkzaam is geweest bij XXXX en XXXX. Voor de werkzaamheden die hij bij deze diensten heeft verricht, heeft hij interne opleidingen genoten die buiten deze diensten weinig waard zijn. Daarom verwacht hij bij aanvaarding van een functie buiten XXXX minder te gaan verdienen dan hij gewend was bij XXXX.

Hij legt zich neer bij het verlies van het vooruitzicht van een Functioneel Leeftijdsontslag op 60-jarige leeftijd en geeft een ruime invulling aan het begrip 'passende arbeid', maar wenst het inkomensverlies gecompenseerd te zien dat hij lijdt bij aanvaarding van een lager betaalde functie.

Nadat hij op zijn eerste werkervaringsplaats niet de benodigde continuïteit heeft kunnen bieden, heeft het door verzoeker ingeschakelde bureau Gradus hem zijn huidige werkervaringsplaats aangeboden. Momenteel zoeken drie medewerkers van dit bureau voor hem naar een passende functie buiten XXXX. De ambtenaar acht zichzelf rijp voor het betreden van de arbeidsmarkt en ziet zichzelf wel functioneren op een arbeidsplaats buiten XXXX.

4. Overwegingen

Bij de beoordeling van de adviesaanvraag van 3 november 2011 staat voorop dat de intrekking van de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar niet ter beoordeling staat van de commissie. Deze intrekking is in rechte komen vast te staan, nu hiertegen geen bezwaar is gemaakt. Op grond van artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, noopt deze intrekking tot de ontheffing van de ambtenaar uit zijn functie. In het onderhavige geval heeft deze ontheffing plaatsgevonden bij besluit van 24 juni 2011. Artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, verleent aan verzoeker een discretionaire bevoegdheid om eervol ontslag te verlenen aan een ambtenaar die vanwege het bepaalde in artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken, uit een vertrouwensfunctie moet worden ontheven.

De commissie kan zich verenigen met de wijze waarop verzoeker blijkens de adviesaanvraag voornemens is deze bevoegdheid uit te oefenen. Verzoeker heeft daarbij maximaal rekening gehouden met de belangen van de ambtenaar bij het vinden van een vervangende werkkring en bij inkomensbescherming voor het geval dat hij daarin niet slaagt. Om de ambtenaar voor te bereiden op het betreden van de arbeidsmarkt heeft verzoeker hem allereerst intensieve begeleiding geboden bij het overwinnen van zijn verslavingsproblematiek. Daarnaast heeft verzoeker een overeenkomst gesloten met het re-integratiebedrijf Gradus, waarvan de duur onlangs met een half jaar is verlengd. Blijkens het besprokene tijdens de hoorzitting heeft dit bedrijf zich voldoende voor de ambtenaar ingezet. Zo heeft dit bedrijf voor hem tweemaal een werkervaringsplaats gecreëerd en zoeken momenteel drie medewerkers van dit bedrijf voor hem naar een passende functie. Op zijn beurt stelt de ambtenaar zich daarbij coöperatief op door een ruime invulling te geven aan het begrip 'passende arbeid'. De commissie acht zijn behoefte aan inkomensondersteuning bij aanvaarding van een lager betaalde functie begrijpelijk en constateert met instemming dat tijdens de hoorzitting van de zijde van verzoeker is toegezegd de mogelijkheden te onderzoeken om in die behoefte te voorzien. Door de keuze van de ontslagdatum heeft verzoeker ook maximaal voorzien in de behoefte van de ambtenaar aan inkomensbescherming voor het geval hij er niet in slaagt een vervangende werkkring te vinden. Het voorgenomen ontslag is dan ook voldoende zorgvuldig voorbereid en kan met ingang van de voorgenomen ontslagdatum doorgang vinden.

De bovenstaande overwegingen leiden tot het volgende advies.

5. Advies

De Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren acht geen beletselen aanwezig om uitvoering te geven aan het voornemen de ambtenaar met ingang van 15 december 2011 eervol ontslag te verlenen op grond van het bepaalde in artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet.

De commissie stelt het zeer op prijs een afschrift te mogen ontvangen van het besluit dat wordt genomen op basis van dit advies.

Den Haag, 28 november 2011,

Was getekend.

prof. mr. J. de Ruiters,
voorzitter

mr. C.F. Sparrius,
plaatsvervangend secretaris